

Dane podmiotu wnoszącego petycję:

Rada Gminy Łękawica

PETYCJA

w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustaw: kodeks postępowania cywilnego, kodeks pracy, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i innych powiązanych tematycznie

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, działając w interesie publicznym, Rada Gminy Łękawica składa do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, posłów z okręgu wyborczego numer 27 w wyborach do Sejmu w 2023 r. i Rady Ministrów, petycję w interesie publicznym, w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę przepisów prawa tj. nowelizacji ustaw: kodeks postępowania administracyjnego, kodeks pracy, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i innych powiązanych tematycznie.

Rada Gminy Łękawica wyraża zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych podmiotu wnoszącego petycję.

Uzasadnienie:

Przedmiotem petycji jest zmiana przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. kodeks postępowania administracyjnego, ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. kodeks pracy, ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i innych powiązanych tematycznie, polegająca na dopuszczeniu egzekucji sądowej oraz administracyjnej należności innych niż alimentacyjne z minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości nie mniejszej niż dopuszczalna egzekucja ze świadczeń emerytalno-rentowych, tj. 25%.

Sytuacja finansowa gmin sprawia, że niezbędne staje się podjęcie kroków mających na celu jej poprawę. Szeroki wachlarz obowiązków gminy, w tym m.in. obowiązki związane z posiadaniem lokali komunalnych, prowadzeniem gospodarki odpadami, zapobieganiem skutkom przeróżnych form wandalizmu itp. – w sposób jasny wielokrotnie stawiają gminę w roli wierzyciela. Mimo, że ustawodawca dotychczas dostrzegł specjalną rolę jaką wykonują gminy i dał im w aktualnych przepisach np. wyższą pozycję w planie podziału środków uzyskanych z egzekucji sądowej, czy zwolnienie z opłat egzekucyjnych, to

działania te niestety okazują się niewystarczające w świetle obowiązującej ochrony minimalnego wynagrodzenia.

Znaczące podwyższenie w ostatnich latach wynagrodzenia minimalnego oraz fakt, że wysokość kwot wolnych od egzekucji z wynagrodzenia za pracę i rachunku bankowego jest powiązana z tym wynagrodzeniem powoduje, że stale rośnie liczba dłużników gminy, których nie można poddać skutecznej procedurze egzekucyjnej. Instytucja całkowitej ochrony minimalnego wynagrodzenia miała swoje ugruntowanie w czasie, gdy wynagrodzenie to faktycznie stanowiło niejako minimum egzystencjalne. Z uwagi na liczne nowelizacje minimalnego wynagrodzenia – szczególnie w ostatnich kilku latach – ochrona tej kwoty stała się oderwana od rzeczywistości.

Trzeba mieć na uwadze również zmiany w strukturze zatrudnienia w Polsce. Zgodnie z danymi GUS w 2016 roku w Polsce minimalne wynagrodzenie pobierało 1, 46 mln obywateli. W latach 2017, 2018, 2019, było to 1,5 mln obywateli, a w 2021 r. już 1,6 mln obywateli. Natomiast Ministerstwo Finansów w lipcu 2023 r. podało, że liczba ta wzrosła już do 2,7 mln obywateli, a w wersji późniejszej wskazuje już 3,05 mln obywateli. Zgodnie z danymi GUS na początku 2023 r. w ogólnie w gospodarce narodowej pracowało około 15 mln osób. Oznacza to, że około 20% pracujących społeczeństwa pobiera minimalne wynagrodzenie i tym samym 1/5 pracującego społeczeństwa ma cały swój dochód zwolniony od egzekucji. W sposób zrozumiwały osoby o niższych dochodach jednocześnie są częstszymi dłużnikami gmin, przez co w kontekście działalności gminy, odsetek tych osób jest jeszcze większy. Całkowita ochrona minimalnego wynagrodzenia sprawia, że niektóre nawet drobne należności wynoszące kilkadziesiąt złotych nie są przez dłużników spłacane, gdyż są oni przekonani o swojej bezkarności.

Wprowadzenie zmian w systemie ograniczeń egzekucji jest celowe i pożądane nie tylko z punktu widzenia wierzycieli i zwiększenia efektywności egzekucji, lecz również z perspektywy zasad równości i sprawiedliwości społecznej. Dla kontrastu warto tutaj przywołać, że minimalne świadczenie emerytalne podlegające całkowitej ochronie wynosiło w 2023 roku 1.191, 33 zł. Oznacza to w uproszczeniu, że źródło utrzymania osoby otrzymującej emeryturę w wysokości 1.700, 00 zł podlega egzekucji w 25%, natomiast źródło utrzymania osoby otrzymującej minimalne wynagrodzenie w kwocie 2. 783, 86 zł netto nie podlega egzekucji w ogóle.

Wprowadzenie proponowanych zmian w systemie ograniczeń egzekucji sądowej i administracyjnej niewątpliwie podniosłoby skuteczność dochodzenia należności pieniężnych, uniemożliwiając lub znacznie utrudniając uchylanie się przez dłużnika od realizacji obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym. Stały wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, które stanowi podstawę określenia wysokości podlegającej ochronie kwoty wolnej od zajęcia, z roku na

rok utrudnia dochodzenie wierzytelności, prowadząc de facto do zakłócenia realizacji zrównoważonego poziomu ochrony dłużnika i wierzyciela – na niekorzyść tego ostatniego.

Z uwagi na powyższe niniejszą petycję uważamy za celową.

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Departament Prawa Pracy
Dyrektor
Marcin Stanecki

DPP-V.055.1.2024.MD
Warszawa, dnia /elektroniczny znacznik czasu/

Rada Gminy Łękawica

Szanowni Państwo,

działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870), w związku z przekazaną przez Ministerstwo Sprawiedliwości (pismo z dnia 12 grudnia 2023 r., znak: DLPC-V.054.34.2023) oraz Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej (pismo z dnia 8 stycznia br. znak: BIPL.0606.59.2023.ML) petycją z dnia 30 listopada 2023 r. Rady Gminy Łękawica w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w zakresie nowelizacji ustaw: kodeks postępowania cywilnego, kodeks pracy, ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i innych powiązanych tematycznie, Departament Prawa Pracy przekazuje następujące informacje.

Zgodnie z art. 87¹ § 1 pkt 1 Kodeksu pracy wolna od potrąceń jest kwota wynagrodzenia za pracę w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę, ustalanego na podstawie odrębnych przepisów, przysługującego pracownikom zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, po odliczeniu składek na ubezpieczenia społeczne, zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpłat dokonywanych do pracowniczego planu kapitałowego, jeżeli pracownik nie zrezygnował z ich dokonywania - przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne.

Przedmiotowy przepis art. 87¹ § 1 pkt 1 k.p. ma charakter socjalny, pełni funkcję ochronną i jest instrumentem zabezpieczającym materialne interesy pracowników. Jest także wyrazem funkcji alimentarnej wynagrodzenia za pracę, które stanowi źródło utrzymania pracownika i jego rodziny.

W myśl art. 13 k.p. pracownik ma prawo do godziwego wynagrodzenia za pracę. Warunki realizacji tego prawa określają przepisy prawa pracy oraz polityka państwa w dziedzinie płac, w szczególności poprzez ustalanie minimalnego wynagrodzenia za pracę. W celu zabezpieczenia minimum płacowego ustalany jest minimalny poziom wynagrodzenia pracownika zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy na warunkach wynikających z przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2020 r., poz. 2207, z późn. zm.). W polskim systemie prawnym kategoria minimalnego wynagrodzenia stanowi ważne prawo ekonomiczne i socjalne, jest również ważną kategorią polityki społeczno - gospodarczej. Odwołanie się w art. art. 87¹ § 1 k.p. do minimalnego wynagrodzenia za pracę wydaje się rozwiązaniem racjonalnym. Należy mieć na uwadze, że minimalne wynagrodzenie za pracę stanowi najniższą wartość wynagrodzenia

przysługującą pracownikowi zatrudnionemu w pełnym wymiarze czasu pracy. Wysokość tego wynagrodzenia jest corocznie przedmiotem negocjacji w ramach Rady Dialogu Społecznego. Jest ustalana z uwzględnieniem aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej, w oparciu m.in. o prognozowane i faktyczne wskaźniki makroekonomiczne.

Stąd też uzasadnione jest co do zasady przyjęcie przy potrącaniu sum egzekwowanych na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę jako kwoty wolnej od potrąceń.

Mając na uwadze wnioski zgłaszane w przedmiotowym zakresie, poruszone w petycji kwestie będą analizowane.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z wyrazami szacunku
Marcin Stanecki
Dyrektor
Departamentu Prawa Pracy
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/